БОЖИДАРАЦ

Установа културе
Божидарац - Врачар
Број: 63
Датум: 25-05 2026 год.
Београд

Управни одбор Установе културе „Божидарац-Врачар", на основу члана 44. став 5. Закона о култури („Службени гласник РС", бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 – испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023) и члана 29. Статута Установе културе „Божидарац-Врачар" од 17.01.2022. године, а у вези са усвојеним Планом рада за 2026. годину, на седници одржаној 25.05.2026. године, донео је

О Д Л У К У
о првој измени Плана годишњег програма рада и ребалансу Финансијског плана Установе културе „Божидарац-Врачар" за 2026. годину

1. УВОД И ПРАВНИ ОСНОВ

На основу члана 29. Статута Установе културе „Божидарац-Врачар" од 17.01.2022. године и члана 44. Закона о култури ("Сл. гласник РС"), директор Установе подноси Управном одбору прву измену предлога плана рада за 2026. годину услед отварања сопствених прихода и позитивних резултата конкурса Секретаријата за спорт и омладину и Секретаријата за културу.

Предметни план је усклађен са стратешким интересима Градске општине Врачар и потребама локалне заједнице, а конципиран је на принципу **програмске и финансијске стабилности**, кроз модел индиректног корисника буџета.

1.2. Основни подаци о институцији

Установа културе „Божидарац-Врачар", Београд, Радослава Грујића 3, основана је по одлуци скупштине градске општине Врачар бр. 96-86/2014 - VIII/1 од 4. новембра 2014. године, уписана је у регистар Привредног суда у Београду, под бројем 1 Фи 582/14 од 25.11.2014. г. Установа је 2022. године донела нови статут, након прибављене сагласности Оснивача, који је усклађен са Законом у култури, и чиме је створен услов за прелазак на индиректно финансирање.

Визија: Установа тежи ка успостављању **одрживог модела културне продукције** и афирмацији као кључни актер у домену културе и уметничког стваралаштва на локалном нивоу. Фокус програмске политике је на **инклузивном приступу и међугенерацијској синергији**, са циљем унапређења доступности културних садржаја младима и сениорима. Срж визије чини **операционализација јавног интереса** кроз подстицање активног учешћа грађана у креирању и конзумацији културних вредности.

1.3. Историјски контекст и трансформација делатности

Почеци данашњег „Божидарца" датирају још из 1953. године када је основан

Дом културе „Божидар Аџија“, који је касније прерастао у Народни универзитет „Божидар Аџија“ са циљем стручног оспособљавања грађана услед индустријализације. Међутим, савремени контекст донео је нужне промене.

Последње трансформације су дефинисале данашњи статус Установе:

Оснивање УК Божидарац (2014): Након гашења претходне институције због транзиционих изазова и нагомиланих дугова. Промена статута и шифре делатности (2022): Установа је, уз сагласност Оснивача, ГО Врачар, променила шифру делатности у „уметничко стваралаштво“, чиме је трајно изашла из система образовања одраслих и стручног оспособљавања. Разлози за напуштање курсева су били стратешко опредељење државе да средње стручне школе постану центри за образовање одраслих, као и препоруке Државне ревизорске институције (ДРИ), довели су до одлуке да Установа напусти домен комерцијалних курсева односно образовања одраслих. Затечено стање, неакредитовани курсеви, застарели програми, дуална делатност, смањени приходи и интересовање грађана, претило је да угрози финансирање установе од стране Општине. Како би се избегли социјални потреси и сачували извори прихода за ангажоване инструкторе који нису могли бити финансирани из буџета, постигнут је договор са приватним провајдерима на основу јавног позива пре четири године. Препуштањем едукативних програма приватним партнерима, који су преузели наставни кадар и раде под сопственом акредитацијом и одговорношћу, значајно је растерећен буџет Установе. С обзиром на тренутну кризу и неодрживост тржишта неформалног образовања, ова одлука је спречила потенцијалне финансијске губитке. Бивши кабинети су пренамењени и реновирани за културно-уметничке садржаје (балет, дечије радионице). Установа је у првом кварталу 2026. години променила статус у индиректног корисника буџета ГО Врачар.

2. МИСИЈА, ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ ЗА 2026.

2.1. Мисија

Мисија Установе у 2026. години је да осигура континуитет културног живота на Врачару превазилажењем сезонских и инфраструктурних изазова. Фокус је на **међугенерацијској солидарности**, спајању сениора (као најбројније публике) и младих кроз иновативне формате, као и максималном искоришћењу Летње сцене као јединственог простора на општини.

2.2. Стратешки заокрет у 2026. години

За разлику од претходних година, План за 2026. уводи **четири фиксна програмска стуба**. Циљ ове реорганизације је успостављање стабилног ритма активности током свих 12 месеци, где се периоди смањеног интензитета публике (нпр. јануар, август) користе за интензивну програмску припрему и продукцију, чиме се осигурава правдање месечних буџетских средстава.

2.3. Кључни циљеви

1. Консолидација „Врачарског универзитета за треће доба“: Уместо повремених радионица, успоставља се континуирани двосеместрални програм прилагођен демографској структури Врачара (преко 33% старијих од 60 година). Курикулум обухвата стране језике, психофизичке активности (таи-чи, балет), уметничке радионице и дигиталну писменост са фокусом на безбедност. Реализација програма се ослања на рационализацију трошкова и фиксне месечне активности у складу са одобреним буџетом. У првом кварталу на разне програме у оквиру Универзитета за треће доба је кренуло преко четири стотине сениора.

2. Континуитет културно-уметничког програма: Одржавање динамике културне понуде кроз месечне циклусе: реализација концертне сезоне у сарадњи са партнерима, редовна излагачка активност у Галерији (6 поставки), циклуси европског филма и едукативна онлајн предавања, уз максимално искоришћење капацитета Велике сале.

3. Оптимизација „Летње сцене Божидарац“: Афирмација дворишта као централног културног простора на Врачару током летњег периода (јул–септембар). Програмски фокус је на садржајима високе видљивости (биоскоп на отвореном, представе, концерти) који се реализују уз минимална техничка улагања и кроз сарадњу са извођачима.

4. Одржив развој дечијег програма: Наставак успешних формата из 2025. године, са фокусом на викенд-радионице и програме током школских распуста, чиме се попуњавају капацитети када нису активни програми за сениоре. Предвиђено је у последњем кварталу реализација пројеката Креативни свет малих Врачараца који ће подразумевати бројне активности за најмлађе Врачарце и Врачарке.

5. Финансијска стабилност и диверсификација: Стриктна реализација програма у оквиру буџетских оквира, уз активно аплицирање за екстерна средства (Град Београд, Министарство културе, ЕУ фондови) која ће служити искључиво за програмску надоградњу и инвестиционо одржавање уз подршку оснивача, а не за покривање текућих трошкова. Резултати конкурса Министарства културе се и даље чекају у тренутку писања измењеног плана рада.

3. АНАЛИЗА ОКРУЖЕЊА И РЕСУРСА

3.1. Демографски контекст

Према подацима пописа, Врачар има специфичну демографску структуру са високим уделом сениора, али и популацијом младих (15-29 година) од око 7.900 становника. План за 2026. годину предвиђа специфичне програме како би се подмладила публика, уз задржавање фокуса на најлојалнијој публици, сениорима старијим од 60 година.

3.2. Инфраструктурни изазови и решења

Установа се суочава са наслеђеним изазовима у погледу енергетске ефикасности

објекта у Радослава Грујића 3 (неадекватна изолација и искључење са система даљинског грејања). Упркос томе, менаџмент предузима континуиране мере за унапређење услова рада.

У претходном периоду успешно је извршена транзиција на штедљиву ЛЕД расвету у целом објекту, инсталирани су аутоматски осигурачи у већем делу зграде, а дотрајала столарија замењена је ПВЦ профилима у сервисним просторијама (кухиња, тоалети).

План приоритетних радова за 2026. годину обухвата:

- **Санација хидрантске мреже:** Након хаварије на водоводној инсталацији крајем 2025. године, када је уз помоћ ГО Врачар успешно замењена мрежа санитарне воде, приоритет у 2026. години је оспособљавање хидрантске мреже.
- **Текуће одржавање:** Редовно кречење галеријског простора и учионица ради одржавања естетског нивоа, као и наставак унапређења струјних инсталација ради безбедности.
- **Дугорочни изазови:** У фокусу остаје потреба за заменом металне столарије на фронталној фасади, централна климатизација објекта, као и санација равног крова који показује знаке прокишњавања.

Свеобухватно реновирање објекта остаје стратешки циљ како би се "Божидарац" трансформисао у енергетски ефикасан и модеран културни центар, прилагођен потребама грађана и грађанки Врачара.

Стратегија ублажавања ризика: План рада за 2026. је прилагођен овим условима. Током најхладнијих месеци (јануар, фебруар), активности се своде на мање групе у загрејаним учионицама и онлајн формате, док се масовни програми (концерти, представе) стратешки планирају за период април–новембар (Летња сцена и велика сала у прелазном периоду).

4. ПРОГРАМСКА ПОЛИТИКА И АКТИВНОСТИ (4 СТУБА)

Буџет је распоређен на четири програмске целине које се међусобно допуњују током године.

I. СТУБ: КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИ И ГАЛЕРИЈСКИ ПРОГРАМ

Овај стуб чини кичму идентитета Установе и одвија се континуирано.

- **Галерија „Божидарац“:** Планирано је минимум шест изложби. Фокус остаје на „граничној уметности“, младим ауторима и синергији уметности и технологије (AI Art). У месецима припреме, галерија ће организовати „поп-ап“ (pop-up) изложбе на отвореном у дворишту Установе. Изложбени програм је добио подршку Секретаријата за културу.
- **Музички програм:** Концертни циклус „Правац Божидарац“ обухватиће наступе хорова, поп музике и неафирмисаних бендова. Планирано је минимум десет

концерата годишње.

- **Филмски програм (Зимски биоскоп):** Како би се компензовао недостатак активности на отвореном зими, галерија ће бити домаћин циклуса европског филма.

II. СТУБ: ВРАЧАРСКИ УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА

Најзахтевнији логистички сегмент који оправдава велики део административних трошкова.

- **Структура:** Програм се реализује у два семестра (Пролећни: фебруар-јун, Јесењи: септембар-децембар).
- **Радионице:** Страни језици, употреба рачунара, паметних телефона, здрави стилови живота (јога, таи-чи), сениор театар, сликање.
- **Рекреација:** Наставак популарног програма „Плесом до здравља“ (свинг, валцер, балет за сениоре).

III. СТУБ: ЛЕТЊА СЦЕНА „БОЖИДАРАЦ“

Програм који доноси највећу видљивост и посету, користећи капацитете дворишта.

- **Период реализације:** Јул – Септембар.
- **Пројекат Лето на Врачару** – Филм и џез под звездама (Манифестације везане за филмску уметност) је добио подршку Секретаријата за културу града Београда.
- **Концепт:** Двориште постаје отворени културни центар Врачара.
- **Активности:** Позоришне представе (комедије), летњи биоскоп под звездама, концерти на отвореном.

IV. СТУБ: ДЕЧИЈИ И ОМЛАДИНСКИ ПРОГРАМ

Програм који попуњава термине када су сениори и вечерња публика мање активни (викенди, распусти).

- **Креативни свет малих Врачараца:** Бесплатне радионице (балет, цртање) у зависности од интересовања
- **Божидарац Language Cafe** - је добио подршку Секретаријата за спорт и омладину и биће реализован током цене 2026. Године у складу са пројектном динамиком и предвиђеним активностима.
- **Манифестације током распуста:** „Врачарско лето за младе“ (јул/август). Ови програми су кључни за одржавање динамике установе када редовне школе не раде.
- **Пројекат Млада публика 2026** – модел развоја и ангажовање младих у УК Божидарац (Менаџмент у култури) је добио подршку Секретаријата за културу града Београда.
- **Сарадња са школама:** Подршка општинским такмичењима и фестивалима. Божидарац је такође постао дом за децу из ОШ Свети Сава са Врачара средином марта 2026. године. Изазов који остаје да се реши за јесен - зиму је грејање.

5. ОРГАНИЗАЦИОНИ КАПАЦИТЕТИ И РИЗИЦИ

5.1. Људски ресурси

Реализацију Плана спроводи тим дефинисан систематизацијом, уз подршку спољних сарадника (уметници, инструктори, предавачи, техничко особље). План за 2026. предвиђа рационализацију трошкова кроз ангажовање сарадника по пројекту, у складу са сезонским потребама (нпр. техничари за Летњу сцену).

5.2. Организациона структура-шема

Делатност УК ''Божидарац" се одвија у објекту на адреси Радослава Грујића бр. 3 као и у Милешевског 42а, Београд.

Органи Установе:
Директор, Управни одбор-5 чланова (3 на предлог оснивача и 2 из редова запослених), Надзорни одбор-3 члана (2 на предлог оснивача и 1 из редова запослених)

Организациона структура:

	Назив радног места	стручна спрема	број извршилаца
01.	Директор Установе	ВСС	1
02.	Пословни секретар	ССС / ВШС	1
03.	Координатор организације програма (концертни програм, програми за сениоре, ПР)	ВСС	1
04.	Организатор пројеката / програма (дечији програм, онлајн програм, радионичарски програм, фестивали и друге манифестације, подршка координатору)	ВШС / ВСС	1
05.	Сарадник за изложбени и графички дизајн	ВСС/ВШС	1
06.	Техничар одржавања	ССС	1
07.	Техничар одржавања - непуно радно време	ССС	1

У 2026. години је усвојен правилник о организацији и систематизацији радних места као и новој методологији коефицијената усклађених са Законом о култури и другим актима.

6. ВИДЉИВОСТ, КОМУНИКАЦИЈА И ПАРТНЕРСТВА

У циљу унапређења доступности културних садржаја, јачања препознатљивости Установе и активнијег укључивања грађана у културни живот општине Врачар, у 2026. години посебна пажња биће посвећена стратешкој комуникацији, дигиталној видљивости и развоју партнерстава.

6.1. Дигитална комуникација и друштвене мреже

Установа ће наставити систематско коришћење дигиталних канала комуникације (званични веб-сајт, друштвене мреже, електронска директна комуникација) као кључних алата за информисање јавности, промоцију програма и изградњу односа са публиком. Посебан фокус биће стављен на:

- благовремено и јасно информисање грађана о програмским активностима,
- визуелну и садржајну стандардизацију комуникације,
- прилагођавање садржаја различитим циљним групама (сениори, млади, породице),
- коришћење дигиталних алата за архивирање и промоцију реализованих програма.

У оквиру директне комуникације са публиком, Установа одржава и развија **електронски *newsletter* путем платформе *Mailchimp***, као и ***Viber* заједницу**, као канале за редовно обавештавање заинтересованих грађана о програмима, пријавама на радионице и посебним активностима.

6.2. Јавност рада и медијска сарадња

УК „Божидарац" ће у 2026. години наставити сарадњу са градским и електронским медијима ради повећања видљивости програма од јавног интереса. Јавност рада биће обезбеђена кроз редовна саопштења, медијске најаве и документовање програмских активности, у складу са принципима транспарентности и одговорности јавне установе.

6.3. Развој партнерстава

Посебан сегмент комуникационе стратегије односи се на развој и продубљивање сарадње са:

- установама културе на локалном и градском нивоу,
- образовним институцијама и школама на територији општине,
- удружењима грађана, уметничким колективима и независном културном сценом,
- међународним партнерима кроз програме културне размене и европске фондове.

Кроз партнерства, Установа тежи умрежавању, размени ресурса и заједничком креирању програма који доприносе развоју културног живота Врачара и шире заједнице.

7. ЗАКЉУЧАК

План рада за 2026. годину представља корак ка модернизацији Установе културе „Божидарац-Врачар“. Преласком на фиксно програмско финансирање и јасну поделу на четири стуба, Установа обезбеђује стабилност неопходну за квалитетну продукцију, док истовремено задржава флексибилност да одговори на потребе свих генерација Врачараца.

Усвајањем прве измене Плана, Управни одбор даје сагласност на нову методологију рада која гарантује ефикасније искоришћење буџета и високе уметничке домете у складу са новим околностима.

ПРВИ РЕБАЛАНС ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ "БОЖИДАРАЦ-ВРАЧАР" ЗА 2026. ГОДИНУ

		УСТАНОВА КУЛТУРЕ "БОЖИДАРАЦ" ВРАЧАР	ИЗВОР 01	ИЗВОР 04	УКУПНО	ПРОЈЕКЦИЈЕ 2027	ПРОЈЕКЦИЈЕ 2028
820		**Услуге културе**					
		ПРОГРАМ 13 РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА					
		ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ Функционисање локалних установа културе					
	49411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	10,400,000		10,400,000	10,764,000	11,086,920
	49412	Социјални доприноси на терет послодавца	1,600,000		1,600,000	1,656,000	1,705,680
	49413	Накнаде у натури	30,000		30,000	31,050	31,982
	49414	Социјална давања запосленима	50,000	130,000	180,000	51,750	53,303
	49421	Стални трошкови	2,800,000	25,000	2,825,000	2,898,000	2,984,940
	49422	Трошкови путовања	100,000		100,000	103,500	106,605
	49423	Услуге по уговору	6,220,000	6,300,000	12,520,000	6,437,700	6,630,831
	49425	Текуће поправке и одржавање	400,000		400,000	414,000	426,420
	49426	Материјал	100,000	180,000	280,000	103,500	106,605

	49482	Порези, обавезне таксе и казне	200,000		200,000	207,000	213,210
	49512	Машине и опрема	100,000		100,000	103,500	106,605
		Извори финансирања за функцију 820			0	0	0
		Општи приходи и примања буџета	22,000,000	6,635,000	28,635,000	22,770,000	23,453,100
		Укупно за функцију 820	**22,000,000**	6,635,000	**28,635,000**	22,770,000	23,453,100

Председница УО УК "Божидарац"

Мирјана Д. Фурунџић

УСТАНОВА КУЛТУРЕ БОЖИДАРАЦ-ВРАЧАР